

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет психології
Кафедра психології розвитку
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від “26”серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Педагогічна психологія	
Освітня програма	«Психологія»	
Спеціальність	053 Психологія	
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки	
Освітній рівень	Бакалавр	
Статус дисципліни	Нормативна	
Курс / семестр	3/6	
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Стаціонарна форма навчання.	Заочна форма навчання
	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.	Лекції – 10 год. Семінарські заняття – 12 год. Самостійна робота – 158 год.
Мова викладання	українська	
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pnu.edu.ua	

2. Опис дисципліни

Розвиток освіти в Україні базується на втіленні в систему освіти основних освітніх принципів – гуманітаризації, гуманізації та демократизації, що були продекларовані державною національною Програмою “Освіта ХХІ століття” (грудень, 1991 рік). Процес гуманітаризації відбувається шляхом істотної зміни змісту освіти – розширення системи знань, умінь і навичок, оволодіння якими забезпечує розумовий, культурний та духовний розвиток особистості. Пріоритетного характеру набуває особистісно-орієнтована форма взаємин учасників освітнього процесу, що передбачає трансформацію освіти України від інформаційно-екстенсивної, жорстко регламентованої до інтенсивно розвивальної і духовно зорієнтованої. «Педагогічна психологія» є складовою частиною дисциплін психолого-педагогічного циклу нормативного блоку.   <i>Мета</i> курсу полягає в формуванні знань про психологічні особливості і закономірності інтелектуального та особистісного розвитку особистості в умовах навчання та виховання - основні педагогічні механізми соціалізації людини в її біо-соціо-духовному вимірі.   <i>Цілі:</i> ознайомлення з особливостями педагогічної діяльності, сучасними парадигмами та технологіями реалізації навчально-виховного впливу з метою всебічного розвитку особистості, а також здійснення практичної підготовки студентів для роботи з різними суб’єктами навчально-виховного процесу.
Загальні компетентності: ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.   Спеціальні компетентності: СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій, аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК8. Здатність організовувати та здійснювати психологічну реабілітацію, надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).   СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту, заходи промоції збереження здоров'я населення.
Програмні результати навчання: ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи її розв'язання.   ПР12. Складати та реалізовувати програму реабілітаційно-психологічних, психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.   ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, які мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.   ПР14. Забезпечувати оптимальні психолого-педагогічні умови розвитку особистості з урахуванням її індивідуально-психологічних особливостей.   ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.   ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Педагогічна психологія в системі наукового знання.	Розуміти суть предмету та завдань педагогічної психології, її структуру та зв'язок з іншими науковими галузями.	Усні доповіді, тестові та індивідуальні завдання по темі №1.
2.	Методологічні і проблеми педагогічної психології та особливості організації та проведення наукових досліджень в педагогічній психології.	Вміти розкрити зміст основних методологічних проблем та методів педагогічної психології, а також розуміти суть принципів та алгоритму організації та проведення наукових досліджень в педагогічній психології.	Усні доповіді, тестові та індивідуальні завдання по темі №2.
3.	Історія розвитку педагогічної психології	Ознайомитись з історичним шляхом становлення педагогічної психології як окремої галузі знань, втіленням провідних ідей в авторські теоретичні розробки та емпіричні, експериментальні дослідження науковців.	Усні доповіді, тестові та індивідуальні завдання по темі

			№3.
4.	Психологія учбової діяльності	Розуміти змістовні та функціональні відмінності понять «научіння», «навчання», «учіння». Ознайомитись з структурою учбової діяльності. Розуміти суть змістовного, мотиваційного, операційного компонентів учбової діяльності, контролю та самоконтролю у структурі учбової діяльності. Вироблення вмінь формування і розвитку навичок учіння в дітей шкільного віку.	Усні доповіді, тестові та індивідуальні завдання по темі №4.
5.	Психологія навчальної діяльності.	Ознайомитись з проблемою психічного розвитку у процесі навчання. Розуміти суть класифікації видів навчання, психологічних основ індивідуалізації та диференціації навчання. Вміти розробляти індивідуальні та групові програми психокорекційних заходів підвищення навчальної успішності.	Усні доповіді, тестові та індивідуальні завдання по темі №5.
6.	Психологічні особливості навчання дорослих.	Розуміти суть концепції безперервної освіти, специфіку навчання дорослих, геронтологічну освіту (освітня геронтологія) і особливості освіти людей похилого віку, характеристику неформальної освіти дорослих як нового соціально-психологічного явища.	Усні доповіді, тестові та індивідуальні завдання по темі №6.
7.	Психологія виховання особистості	Ознайомитись з поняттям виховання, теоріями виховання, психологічними механізмами виховання, особливостями виховання впродовж онтогенезу особистості, роль сім'ї у вихованні дитини, типи сімейного виховання, особливості самовиховання особистості: засоби, методи, способи. Вміти розробляти індивідуальні та групові програми психокорекційних заходів та заходів просвіти виховання та самовиховання особистості.	Усні доповіді, тестові та індивідуальні завдання по темі №7.
8.	Виховання духовності особистості	Знати та вміти використовувати основні прийоми, засоби, методи виховання кожного з компонентів духовності особистості.	Усні доповіді, тестові та індивідуальні завдання по темі №8.

9.	Психологія педагогічної діяльності та професійного спілкування.	Сформувати знання про психологічну структуру та функції педагогічної діяльності, стилі, такт педагогічної діяльності і спілкування. Ознайомитись та розуміти причини, наслідки та шляхи (розробка корекційних програм) подолання труднощів та емоційних проблем педагогічної діяльності.	Усні доповіді, тестові та індивідуальні завдання по темі №9.
10.	Психологія особистості педагога.	Ознайомитись з психологічним портретом сучасного педагога. Розуміти суть понять «педагогічна майстерність», «педагогічний авторитет» та його види.	Усні доповіді, тестові та індивідуальні завдання по темі №10.

4. Система оцінювання курсу

Поточний контроль знань здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем навчальної дисципліни та рівня їх підготовленості до виконання конкретних практичних завдань. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (виконання тестових завдань) та передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу з усієї дисципліни, здатності творчо використовувати здобуті знання та вміння.

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське заняття	27
Самостійна робота	8
Індивідуальне завдання	15
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		
Семінарські з-тя		3		3		3		3		3		3		3	3	3		27
Самостійна р-та																	8	8
Індивідуальні завдання (в межах семінарського заняття)								3		3		3		3		3		15
Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь		3		3		3		6		6		6		6	3	6	58	100

Примітка: не рекомендується на один тиждень планувати кілька форм контролю.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Презентації по темі лекцій
Базова	
1. Вікова і педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. 2-ге вид. К. : Каравела, 2008.2. Вікова і педагогічна психологія : підручник / Н. М. Токарева , А. В. Шамне. К. : , 2017. 480 с.3. Власова О. І. Педагогічна психологія: Навчальний посібник. К.: Либідь, 2005. 400 с.4. Забродський М. М. Педагогічна психологія: Курс лекцій. К.: МАУП, 2000. 189 с.5. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій). К., 2005.6. Савчин М.В. Педагогічна психологія. К. : Академвидав, 2007.7. Семиченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посіб. К. : Вища школа, 2004.	
Допоміжна:	
8. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях: Навчальний посібник. К.: Центр навч. літератури, 2003. 137 с.9. Бондар В. І. Дидактика: Підручник. К.: Либідь, 2005. 264 с.10. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник. К.: Центр навч. літератури, 2003. 316 с.11. Вознюк Н. М. Етико-педагогічні основи формування особистості: Навчальний посібник. К.: Центр навч. літератури, 2005. 196 с.12. Волкова Н. П. Педагогіка: Навчальний посібник. К.: Академія, 2003. – 576 с.13. Гура О. І. Вступ до спеціальності “Педагогіка вищої школи”: Навчальний посібник. К.: Центр навч. літератури, 2005. 224 с.14. Зміст і сутність педагогічної діяльності : навч. посіб. / [О. Г. Романовський, О. С. Пономарьов, С. М. Пазиніч та ін.] ; Нац. техн. ун-т. «Харківський політехнічний ін-т». Х. : НТУ «ХП», 2007.15. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: Навчальний посібник. К.: Вища школа, 2005. 180 с.16. Климишин О. І. Розвиток духовності особистості: психолого-педагогічний супровід. Івано-Франківськ : Видавець Третяк І. Я., 2011.17. Лозниця В. С. Психологія і педагогіка: основні положення. Навчальний посібник. К.: “ЕксОб”, 1999. 303 с.18. Педагогічний словник / За ред. М. Д. Ярмаченка. К.: Педагогічна думка, 2001. 516 с.19. Помиткін Е.О. Роль сім’ї в духовному вихованні молодших школярів. <i>Еколого-натуралістична творчість: Науково-методичний вісник</i>. К.: УДЕНЦ. 1998.- С.28-36.20. Семенова А. В., Гурін Р. С. Осипова Т. Ю. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. К.: Знання, 2006. 319 с.21. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки: Навчальний посібник. К.: Академвидав, 2005. 520 с..	

7. Контактна інформація

Кафедра	Психології розвитку вул. Шевченка, 57 tel:380342596136 kpr@pnu.edu.ua

Викладач (і)	Док.психол. н., доц. Климишин О.І.
Гостьові лектори	
Контактна інформація викладача	olha.klymyshyn@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу спрямована на розвиток вищої освіти в Україні, що ґрунтується на засадах гуманізму, демократизму, національної самосвідомості та міжнаціональної толерантності, й передбачає імплементацію базових принципів студентоцентрованого підходу до навчання студентів. Пріоритетними напрямками організації освітнього процесу є формування світогляду майбутніх фахівців (відкрита комунікація, обмін думками тощо), розвиток креативності, створення оптимальних умов для їх самореалізації, інтеграція неформальної освіти в формальну, широке застосування інформаційних технологій, впровадження дистанційної форми навчання, діджиталізація освіти та реалізація принципів STEM-освіти.

У процесі навчання використовуються такі методи: лекція (ознайомлювальна, проблемно-пошукова, узагальнювальна); моделювання (образно-символічне, концептуальне, графологічне, структурно-логічне); компаративний аналіз; метод наукового проектування; евристична бесіда; маєвтичний діалог; метод міждисциплінарних аналогій; опрацювання першоджерел.